

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 10 lipca 2013 r.

Nr posiedzenia: 70

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Jerzy Chróścikowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o pomocy finansowej udzielanej rolnikom, których gospodarstwa ucierpiały w wyniku klęsk żywiołowych w 2013 r.
  2. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat raportu z działalności Agencji Nieruchomości Rolnych w 2012 r.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Jerzy Chróścikowski, Przemysław Błaszczyk, Beata Gosiewska, Henryk Górski, Piotr Gruszczyński, Andrzej Grzyb, Jan Maria Jackowski, Wiesław Kilian, Andrzej Kobiak, Marek Konopka, Ireneusz Niewiarowski, Marian Poślednik, Grzegorz Wojciechowski, Roman Zaborowski,
  - zaproszeni goście:
    - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
      - sekretarz stanu Kazimierz Plocke,
      - dyrektor Departamentu Gospodarki Ziemią Zbigniew Abramowicz,
      - naczelnik Wydziału Mienia Rolnego Skarbu Państwa w Departamencie Gospodarki Ziemią Piotr Dyjak,
      - zastępca dyrektora Departamentu Finansów Grażyna Madej,
      - zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Mieczysław Paradowski,
    - Ministerstwo Finansów:
      - starszy specjalista w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Adam Gochna,
    - Najwyższa Izba Kontroli:
      - doradca ekonomiczny w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Grzegorz Brzostek,
    - Agencja Nieruchomości Rolnych:
      - prezes Leszek Świętochowski,
      - zastępca dyrektora Zespołu Finansowego Jan Lisowski,
      - kierownik Sekcji Analiz i Prognoz Bogdan Podgórski,
    - związki rolnicze i branżowe oraz inne instytucje:
      - kierownik biura Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców Barbara Jaworska,
      - zastępca przewodniczącego NSZZ RI „Solidarność” Zbigniew Obrocki,
      - członek NSZZ RI „Solidarność” Leszek Kumorek,
      - pracownik biura NSZZ RI „Solidarność” Monika Pałka.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Informację o pomocy udzielanej rolnikom, których gospodarstwa ucierpiały w wyniku klęsk żywiołowych w 2013 r., przedstawił sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke. Poinformował, że ze wstępnych informacji przekazanych przez urzędy wojewódzkie wynika, iż wskutek powodzi, huraganu, gradu i deszczów nawalnych uszkodzonych zostało 116 637 gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej, zniszczeniu uległo 10 szklarni i 5395 tuneli foliowych. Wojewodowie wstępnie szacują, że zniszczonych zostało 728 760,65 ha upraw rolnych oraz 1 647 400 m² – w szklarniach i tunelach foliowych. Szkody o różnym natężeniu powstały na obszarze wszystkich województw, przy czym największa liczba gospodarstw została dotknięta skutkami tegorocznych niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w województwach: łódzkim – 80 000 gospodarstw rolnych (szkody na 500 000 ha upraw rolnych), mazowieckim – 11 747 gospodarstw (68 997 ha), małopolskim – 8369 gospodarstw (39 977 ha), świętokrzyskim – 7917 gospodarstw (26 939 ha), podkarpackim 5000 gospodarstw (25 000 ha), lubelskim – 2000 gospodarstw (16 700 ha). Największą liczbę zniszczonych szklarni i tuneli szacuje się w województwie mazowieckim – 5210. Aktualnie komisje powołane przez wojewodów oceniają straty w uszkodzonych gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej. Gwarancje i poręczenia spłaty bankowych kredytów klęskowych udzielane są przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do wysokości 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej jednak niż 100 000. zł. Do 5 lipca 2013 r. o uruchomienie preferencyjnej linii kredytowej w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych wystąpił wojewoda wielkopolski (wniosek dotyczył gospodarstwa rolnego położonego na terenie gminy Gołańcz, uszkodzonego w wyniku huraganu; wartość szkód oszacowano na 35 000 zł) oraz wojewoda mazowiecki (wniosek dotyczył 35 gospodarstw rolnych uszkodzonych w wyniku ujemnych skutków przezimowania w gminie Mokobody; wartość szkód oszacowano mniej więcej na 3 mln zł; powierzchnia zniszczonych upraw – 66 ha).

Podczas dyskusji wskazywano, że w Polsce funkcjonuje ułomny system pomocy rolnikom dotkniętym różnymi klęskami. Powinien on w większym stopniu im pomagać, a pomoc ta nie powinna się opierać tylko na kredytowaniu gospodarstw, ponieważ często są one na granicy zdolności kredytowych. Podnoszono także, że komisje powoływane przez wojewodów do oceny strat szacują tylko straty w majątku trwałym albo wyłącznie w obrotowym, a później rolnik nie może uzyskać odszkodowania w ramach działania „Przywracanie potencjału w ramach PROW”. Apelowano, aby w skład komisji wchodził praktycy, a nie urzędnicy z urzędu gminy. Podnoszono, że ministerstwo rolnictwa od lat obiecuje stworzenie nowego systemu ubezpieczeń i nic w tej kwestii nie jest robione.

Sekretarz stanu w MRiRW Kazimierz Plocke podkreślił, że w komisjach powołanych przez wojewodów do oszacowania strat pracują osoby z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem zawodowym, a nieprawidłowości mają charakter incydencyjny. Ponadto poinformował, że ministerstwo rolnictwa pracuje nad system ubezpieczeń rolniczych, ale tam, gdzie są planowane wydatki finansowe, musi być zachowana określona procedura.

Ad 2. Informację o raporcie z działalności Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR) w 2012 r. przedstawił jej prezes Leszek Świętochowski. W 2012 r. agencja sprzedała nieruchomości zasobu WRSP o powierzchni 132,2 tys. ha, była to największa sprzedana powierzchnia od 2003 r. Zawarto 12,9 tys. umów sprzedaży, bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, w tym również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami, służące do wydobywania kopaliny, a także grunty nierolne. W transakcjach sprzedaży gruntów rolnych uzyskano średnią cenę za 1 ha w wysokości 19 288 zł (w 2011 r. – 17 165 zł). Od kilku lat średnie (roczne) ceny uzyskiwane przez agencję za grunty rolne miały wyraźną tendencję rosnącą. Dotyczyło to wszystkich grup obszarowych i regionów kraju. W 2012 r. ceny wzrosły o 12% w stosunku do 2011 r. W 2012 r. przeprowadzono 81,4 tys. przetargów, w tym 80,6 tys. na sprzedaż i 0,8 tys. na dzierżawę. W przetargach tych do nabycia zaoferowano 132,4 tys. ha, a do dzierżawy – 18,4 tys. ha. Rozstrzygnięto 14,8 tys. przetargów na sprzedaż 42,8 tys. ha oraz 0,7 tys. przetargów na dzierżawę 15,2 tys. ha.

W trakcie dyskusji pytano o skuteczność ściągania należności bieżących, o kondycję finansową spółek stad koni i ogierów, a także o to, czy w 2014 r. będą kredyty prewencyjne na zakup ziemi. Wskazywano, że z inicjatywy klubu PSL do Sejmu wpłynął projekt ustawy o gospodarowaniu

nieruchomości rolnych, ale zawarte w nim rozwiązania wielu istotnych kwestii nie regulują. Odpowiadając na pytania, prezes ANR poinformował, że skuteczność ściągania należności, jeśli chodzi o sprzedaż, dochodzi do 99%, a ściągalność umów dzierżawy – do 88%. Stwierdził, że są problemy z należnościami przeterminowanymi z wielu lat. Praktycznie się nie zmniejszają, gdyż co roku nalicza się odsetki ustawowe od niewyegzekwowanych należności, a w wypadku czynszu dzierżawnego przelicza je na ceny kwintala żyta. Agencja korzysta ze wszystkich instrumentów egzekucji i uważa, że są one wystarczające. Bardzo często jednak ta egzekucja jest niemożliwa, gdyż nie ma podmiotu, od którego należałoby przeprowadzić egzekucję. Odnosząc się do kwestii spółek stad koni i ogierów, prezes ANR stwierdził, że kondycja finansowa tych spółek jest słaba, balansują one na granicy opłacalności. Często prowadzą dodatkową działalność, np. produkcję mleczną, która daje zyski. Wiceminister rolnictwa Kazimierz Plocke poinformował, że w 2014 r. nie będzie kredytów preferencyjnych na zakup ziemi, przewidziano jedynie kredyt komercyjny.

Opracowano w BPS, BKS